

Chlapec so všeobecným intelektovým nadaním

SKÚSENOŠŤ MULTIDISCIPLINÁRNEHO PRÍSTUPU V RÁMCI PEDAGOGICKEJ A PORADENSKEJ PRAXE

Zarámcovanie

Veková kategória:	1. stupeň ZŠ
Typ zariadenia/inštitúcie	Poradenské zariadenia
Multidisciplinárna spolupráca:	psychológ, špeciálny pedagóg
Téma:	Všeobecné intelektové nadanie diagnostikované u žiaka základnej školy. Multidisciplinárna spolupráca poradenských zariadení pri jeho integrácii v bežnej triede základnej školy.

Anotácia

Chlapec, u ktorého bolo všeobecné intelektové nadanie diagnostikované na základe skúmania jeho problémov s koncentráciou pozornosti a so správaním. Na riešení sa podieľali odborníci poradenských zariadení - špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej ČŠPP). Po diagnostických zisteniach, ktoré potvrdili všeobecné intelektové nadanie, sa prípadu ujali odborníci centra pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie (ďalej CPPPaP). Vďaka úzkej spolupráci odborníkov centra a pedagógov v základnej škole (ďalej ZŠ) je žiak toho času vzdelávaný formou integrácie v bežnej triede ako žiak so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami a má vypracovaný individuálny vzdelávací plán (ďalej IVVP).

Zadefinovanie ťažkosti klienta

Chlapec, ktorý bol žiakom 1. ročníka ZŠ, v škole často vyrušoval spolužiakov a bol nesústredený, preto triedna učiteľka odporúčala rodičom diagnostické vyšetrenie v poradenskom zariadení. Matka následne oslovila ČŠPP a žiadala o vyšetrenie svojho syna, pretože sa jej javil ako šikovnejší v porovnaní s ostatnými rovesníkmi. Sám sa naučil písmenká aj čísla. Pri nástupe do školy už poznal abecedu. Vedel napočítať do 1000 a počítal už jednoduchšie príklady aj rôzne logické úlohy. Ako dieťa bol veľmi zvedavý a zaujímali ho rôzne knihy, encyklopédie a hry. Chlapec navštevoval materskú školu (ďalej MŠ) od 2,5 roka a dobre sa v nej adaptoval. V ZŠ bol zaškolený bez odkladu povinnej školskej dochádzky.

Zdravotná anamnéza: prekonal bežné ochorenia a úrazy. Raný psychomotorický a rečový vývin bol v norme, v detstve navštevoval logopéda pre vývinovú dysláliu. U oboch starších bratov boli diagnostikované vývinové poruchy učenia a vývinové poruchy aktivity a pozornosti.

Rodinné pomery sú neštandardné. Rodičia sa starajú o ďalšie dve deti matkinho brata. Biologickí rodičia sa z dôvodu závislosti nevedia/nemôžu o deti postarať. Jedno z detí je umiestnené v internátnej škole a do rodiny dochádza len na víkendy alebo na sviatky. Druhé dieťa žije spolu s rodinou klienta.

Koordinácia klienta – vstup do multidisciplinárnej spolupráce

Prvé stretnutie prebiehalo v ČŠPP individuálne s matkou. Psychológ s ňou viedol úvodný rozhovor zameraný na anamnestické údaje, rodinnú situáciu, systém učenia a iné. Matka uviedla, že dieťa sa javilo veľmi šikovné už od raného detstva. Matka na stretnutie doniesla vyplnený školský záznam od triednej učiteľky. Psychológ odporučil diagnostické vyšetrenie rozumových schopností. Po psychologickom vyšetrení nasledovalo špeciálno – pedagogické vyšetrenie. Na základe ďalšej konzultácie po diagnostických vyšetreniach z dôvodu zisteného záveru: všeobecné intelektové nadanie, odborníci odporučili preradenie žiaka do najbližšieho CPPPaP. V poradenskom zariadení prípad koordinoval špeciálny pedagóg, v spolupráci so psychológom. Odporučili zmenu formy vzdelávania v bežnej triede ZŠ.

Diagnostická fáza

Chlapec sa na nové prostredie a situáciu adaptoval rýchlo. V konverzácii bol spontánny, na otázky odpovedal celými rozvitými vetami, s priamym zrakovým kontaktom. Reč po formálnej stránke bola správna, s primeranou verbálnou pohotovosťou a artikulačnou obratnosťou, po obsahovej stránke s bohatým pasívnym aj aktívnym slovníkom.

V priebehu vyšetrenia pracoval ochotne a vytrvalo, so snahou podať čo najlepší výkon. Pôsobil uvoľnene a bez obáv. Nemal ťažkosti s porozumením stanovených inštrukcií. Pracovné tempo bolo primerané veku. Počas vyšetrenia pracoval aktívne, aj pri riešení náročných úloh bol vytrvalý. Celkovo bolo jeho správanie disciplinované, s ochotou vyhovieť kladeným požiadavkám. Ku koncu sa vyskytli mierne oscilácie pozornosti súvisiace s únavou.

Cielené vyšetrenie mentálnej kapacity, Woodcock – Johnsonove testy kognitívnych schopností (test WJ), poukázalo t. č. na **úroveň vysoko nadpriemerného pásma v porovnaní s populačnou normou**:

Verbálne schopnosti – horné pásmo priemeru (ľahký nadpriemer).

Verbálna zložka intelektu je pomerne dobre rozvinutá. Rozsah slovnej zásoby hodnotíme ako rozsiahly vzhľadom k veku. Úroveň konverzačných schopností pokročilá. Chlapec dokáže tvoriť verbálne analógie aj protiklady, nemá problém ani pri hľadaní synonym. Veľmi dobre sa orientuje v situáciách bežného života. Celkovo má chlapec veľmi dobré predpoklady, ktoré využije pri nadobúdaní všeobecných poznatkov a vedomostí v rôznych obsahových oblastiach.

Schopnosti myslenia – horné pásmo priemeru (ľahký nadpriemer).

Dlhodobá pamäť – dokáže efektívne a veku primerane podržať informácie v pamäti. Bez ťažkostí analyzuje a syntetizuje vizuálne podnety a má priemernú orientáciu v priestore.

V oblasti spracovávanía sluchových vnemov – schopnosť rozlišovať sluchové podnety, dosiahol žiak pásmo horného priemeru, čo znamená, že veľmi dobre rozlišuje zvuky.

Schopnosť rozumieť kvantitatívnym vzťahom a narábanie s numerickými symbolmi sa nachádza v pásme vysokého nadpriemeru, čím vzniká predpoklad vysokej úspešnosti najmä v predmetoch, kde sú potrebné rôzne matematické operácie a úlohy vyžadujúce logické myslenie.

Kognitívna efektívnosť

Pracovné tempo sa nachádza v hornom pásme priemeru – rôzne kognitívne úlohy dokáže vykonávať na veľmi dobrej úrovni a zároveň efektívne, čo sa môže prejavovať hlavne pri úlohách, v ktorých je potrebné podať dobrý výkon za relatívne krátky čas.

Výsledky v krátkodobej verbálnej pamäti sa nachádzajú v pásme horného priemeru – chlapec si dokáže veľmi dobre uložiť a zároveň následne vybaviť práve zadané inštrukcie a informácie.

Pozornosť

Schopnosť koncentrácie pozornosti pri individuálnej práci v podmienkach testovania a dostatočnej motivácii bola u chlapca veku primeraná. Ku koncu vyšetrenia sa vyskytli mierne oscilácie súvisiace s únavou. U žiaka sme nepozorovali výraznejšie prejavy porúch aktivity a pozornosti.

Ďalšie vyšetrenie rozumových schopností podľa Wechslerovej intelligenčnej škály (WISC-III), potvrdilo **úroveň vysokého nadpriemeru v porovnaní s populačnou normou**.

Záver špeciálne – pedagogického vyšetrenia: Pisateľské a čitateľské výkony chlapca sú na veľmi dobrej úrovni, jeho školské výkony nevykazujú prítomnosť vývinových porúch učenia. Takéto ťažkosti t.č. nesignalizovala ani škola, ktorú chlapec navštevoval.

Záver z psychologického vyšetrenia: Chlapec je žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami - so všeobecným intelektovým nadaním.

Poradenská fáza

Po diagnostických vyšetreniach, pri ktorých sa potvrdilo všeobecné intelektové nadanie, odborníci z poradenského zariadenia odporučili vzdelávanie žiaka v bežnej triede ZŠ a vypracovanie IVVP.

Odporúčali, aby vzdelávacie štandardy, rámcové učebné plány, vzdelávacie oblasti a prierezové témy boli totožné so vzdelávacími štandardami podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre 1. stupeň základnej školy ISCED 1.

Keďže chlapec v prvom ročníku už ovládal takmer celé učivo aj druhého ročníka v predmete matematika navrhovali, aby chlapec postupoval do konca príslušného školského roka v zmysle integrácie podľa IVVP nasledovne:

- do konca aktuálneho školského roka spojiť učivo v matematike prvého a druhého ročníka, dobrať a dôkladne utvrdiť učivo druhého ročníka,
- zrealizovať primeranou, citlivou a pre žiaka emočne nezaťažujúcou formou komisionálne skúšky z matematiky a následné pokračovanie v učive tretieho ročníka v predmete matematika,
- v prípade kladného posúdenia komisie odporúčali od ďalšieho školského roka vzdelávať žiaka v matematike s využitím obsahu učiva tretieho ročníka.

Organizačne mohla škola zabezpečiť jeho následné vzdelávanie v matematike aj formou absolvovania tohto predmetu vo vyššom ročníku (spolu so žiakmi tretieho ročníka). V prípade negatívneho posúdenia komisie, odborníci z poradenského zariadenia odporúčali pokračovať v matematike v učive druhého ročníka v kmeňovej triede, ale v maximálnej možnej miere s využitím rozširujúceho a doplnkového učiva v tomto predmete.

Žiak urobil komisionálne skúšky a pokračoval v matematike s využitím obsahu učiva tretieho ročníka. V ostatných vzdelávacích predmetoch odporúčali postupovať spolu s doterajšou kmeňovou triedou, ale podľa potreby so zvýšeným individuálnym prístupom, so zohľadňovaním aktuálnych potrieb žiaka.

Psychológ odporúčal aj osobnostné vedenie zamerané na rozvoj sociálnych a komunikačných zručností. Stretnutia psychológa a chlapca v priestoroch poradenského zariadenia boli zamerané na poznávanie seba samého, svojich pozitívnych vlastností, budovanie zdravého sebavedomia a sebahodnotenia a nadväzovanie pozitívnych vrstovníckych vzťahov.

Terapeutická fáza - rehabilitačná fáza

Psychologické intervencie boli realizované pravidelne jedenkrát za dva týždne, neskôr jedenkrát za mesiac a vo vyšších ročníkoch len sporadicky, podľa potreby. Psychológ sa zameriaval hlavne na budovanie pozitívneho vzťahu k sebe samému, poznávanie svojich pozitívnych, ale aj negatívnych vlastností a zvládanie záťažových situácií. Dôležitou súčasťou bolo aj vytváranie pozitívnych vrstovníckych vzťahov v triednej skupine (chlapec si viac rozumel so staršími žiakmi).

Prevenia

Prevenia prebehla v priestoroch školy edukáciou pedagogických zamestnancov 1. stupňa ZŠ. Špeciálny pedagóg z poradenského zariadenia informoval o špecifickom prístupe ku žiakom so všeobecným intelektovým nadaním. Psychológ edukoval pedagógov o osobnostných charakteristikách a špecifikách týchto detí, ich ťažkostiach s vytváraním pozitívnych vrstovníckych vzťahov, priateľstvách so staršími deťmi a odlišných potrebách a záujmoch v porovnaní s rovesníkmi.

Skupinové preventívne aktivity v triede neprebiehali, neboli potrebné. Chlapec si vytvoril pozitívne vzťahy aj v kmeňovej v triede a našiel si tam veľmi dobrého kamaráta.

Kariérové poradenstvo

V rámci kariérového poradenstva sa psychológ počas stretnutí so žiakom zameriaval na tému kariérového uplatnenia. Chlapca zaujímala hlavne matematika. Momentálne navštevuje 1. stupeň ZŠ a zatiaľ nemá jasnú predstavu o tom, čo by chcel v budúcnosti robiť, ale určite sa chce venovať matematickej oblasti.

Multidisciplinárna spolupráca

Multidisciplinárna spolupráca prebiehala na úrovni vzájomnej interakcie odborníkov poradenských zariadení (CŠPP a CPPP a P), ZŠ a rodičov.

V CŠPP psychológ zrealizoval prvotné stretnutie a psychologické vyšetrenie, následne špeciálny pedagóg vykonal špeciálno – pedagogické vyšetrenie.

Záverom vyšetrení bolo potvrdenie všeobecne intelektového nadania, odporúčanie do CPPP a P.

V CPPP a P psychológ ďalej diagnostikoval, koordinoval činnosti a poskytoval psychologické poradenstvo, špeciálny pedagóg – koordinoval a zrealizoval špeciálno-pedagogickú diagnostiku.

Na základe výsledkov odborných činností CPPP a P odporúčalo integráciu žiaka a IVVP, odborní zamestnanci poskytovali poradenstvo pedagógom ZŠ a poradenstvo rodičom.

Základná škola vypracovala IVVP, komunikovala a spolupracovala s poradenským zariadením a s rodičmi, vytvorila podmienky pre vzdelávanie žiaka s ŠVVP.

Odporúčania, návrhy na zlepšenie a inovácie

Chlapec bol diagnostikovaný v priebehu školského roka, po nástupe do 1. ročníka ZŠ. Prínosom by bola skoršia diagnostika nadania (už v MŠ) a nastavenie ďalšej práce. Predišlo by sa tak jeho nevhodnému správaniu v škole a skoršiemu vytvoreniu vhodných vzdelávacích podmienok.

Nevýhodou je, že pre tieto nadané deti neexistuje v blízkosti žiadna škola a v blízkom okolí nie sú ani zriadené triedy pre deti s intelektovým nadaním.

Doplňujúce informácie

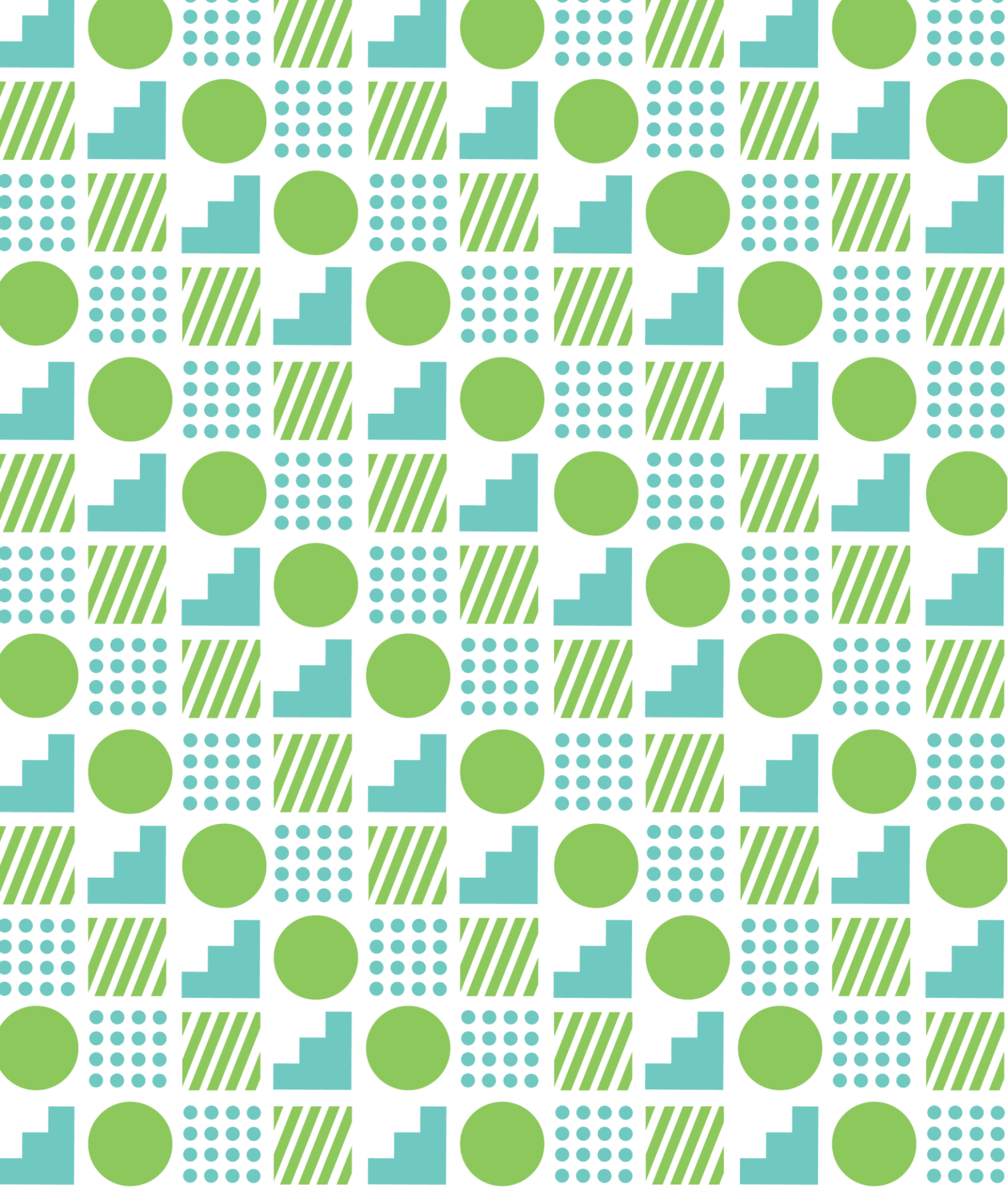
Chlapec sa zúčastňoval viacerých matematických súťaží, prezentoval školu na rôznych vedomostných súťažiach. V škole sa mu darí momentálne veľmi dobre a teší sa zo svojich úspechov. Prvotné ťažkosti

v pozornosti a v správaní u chlapca úplne vymizli, vďaka spolupráci ZŠ, odborníkov z poradní a rodičov. Úprava formy aj obsahu vzdelávania a psychologické poradenstvo malo významný vplyv na chlapcove ďalšie školské úspechy a pomohli mu aj v rozvoji sociálnych väzieb.

Psychológ odporučil pre dieťa vzdelávanie v škole pre mimoriadne nadané deti, čo však rodičia zamietli, pretože nechceli, aby v takom nízkom veku ich syn odišiel na internát.

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie
k inklúzii a úspešnosti na trhu práce